

QUEIXA AL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA

Assumpte: Manca de comunicació efectiva i accessible de les proves extraordinàries per obtenir el títol de l'ESO

EXPOSEM

Que el Departament d'Educació va establir una via extraordinària perquè les persones amb necessitats educatives especials, amb informe de NEE emès per l'EAP i que haguessin disposat d'un pla de suport individualitzat (PI), que van finalitzar l'ESO entre els cursos **2017-2018 i 2022-2023**, poguessin accedir a una prova per obtenir el títol de graduat/ada en ESO. Aquesta via es va convocar els anys 2025 i 2026.

Tanmateix, **diverses famílies potencialment beneficiàries manifesten que no van tenir coneixement d'aquesta possibilitat**, o que en van tenir coneixement quan el termini d'inscripció ja havia finalitzat. Altres famílies ens han comunicat que, quan es van dirigir al seu centre per informar-se, el centre no tenia coneixement de les proves o com fer-les.

Preguntat el Departament sobre si i com s'havia informat a les famílies, mencionen que "per temes de confidencialitat no poden comunicar-se directament amb les persones" i que "ho van comunicar a la LADD i a Dincat perquè es fessin servir els seus canals".

Es tracta d'una qüestió especialment rellevant perquè aquestes persones van finalitzar l'ESO fa anys i, per tant, ja no són alumnes dels centres on van cursar els estudis. Per aquest motiu, no sembla suficient donar per garantit que la informació arriba a les persones afectades pel simple fet que els centres siguin informats.

La pròpia informació del Departament estableix que, abans del període d'inscripció, els centres han d'informar a través dels canals que tinguin establerts. Tanmateix, no sembla que s'hagi fet cap seguiment ni de que els centres tinguin realment integrada aquesta prova ni de com ho han comunicat a les famílies.

A més, en la convocatòria de 2026 el termini d'inscripció va ser únicament de 12 dies naturals, del 2 al 13 de febrer, i la sol·licitud s'havia de presentar presencialment a la secretaria del centre on la persona havia estat matriculada per última vegada a 4t d'ESO.

Considerem que un termini tan reduït, combinat amb la manca d'actuacions en la comunicació i amb el fet que els potencials beneficiaris ja no mantenen necessàriament cap vincle amb el seu antic centre educatiu, **pot dificultar considerablement l'exercici efectiu d'aquesta oportunitat.**

També considerem necessari analitzar l'accessibilitat de la informació. La comunicació administrativa utilitza conceptes com *informe de reconeixement de necessitats educatives especials, EAP, pla de suport individualitzat, matèries amb avaluació negativa*, etc. Per a una família sense coneixements específics del sistema educatiu, no necessàriament resulta evident si la persona afectada compleix els requisits, què ha de fer, quina documentació necessita, on ha de presentar-la i en quin termini.

Per tant, considerem que **no és suficient que la informació estigui publicada**: cal garantir que sigui coneguda, comprensible i accessible per les persones a les quals va destinada.

SOL·LICITEM AL SÍNDIC DE GREUGES

1. Que demani al Departament d'Educació que informi quan i com es va publicar la informació relativa a la convocatòria de 2025 i 2026 als centres educatius (web, comunicacions oficials...) i quins canals i accions concretes es van utilitzar per fer arribar la informació a les famílies i a les persones potencialment beneficiàries. Que hi hagi dificultats degut a la llei de protecció de dades no eximeix al Departament de trobar altres maneres de fer arribar aquesta informació a les persones interessades.
2. Que faciliti el nombre total de persones amb informe de NEE i PI que van finalitzar l'ESO entre els cursos 2017-2018 i 2022-2023 sense obtenir el títol, i que compari aquesta dada amb el nombre de persones que van sol·licitar participar en aquestes

proves de les convocatòries de **2025 i 2026**, desglossant, els dos anys. I excloent, en el cas del 2026, les que van participar a la prova però NO tenien dictamen NEE (donat que el 2026 es van afegir altres col·lectius i situacions).

3. Que analitzi si el termini de 12 dies naturals establert per a la inscripció de 2026 és suficient per garantir l'exercici efectiu d'aquesta oportunitat, tenint en compte les característiques del col·lectiu destinatari, els passos que havien de fer i el fet que els possibles beneficiaris havien finalitzat l'ESO anys enrere.
4. Que analitzi si la informació publicada pel Departament compleix els criteris d'accessibilitat cognitiva i comprensibilitat, de manera que una persona sense coneixements tècnics pugui entendre fàcilment:
 - si té dret a presentar-se;
 - quins requisits ha de complir;
 - quina documentació necessita;
 - on i com ha de fer la inscripció;
 - i quin és el termini per fer-la.
5. Que, atès que la informació sobre aquesta via extraordinària no ha arribat de manera efectiva a totes les famílies potencialment beneficiàries i que les convocatòries de 2025 i 2026 han tingut un termini d'inscripció molt reduït, **es recomani al Departament d'Educació que convoqui novament aquesta prova durant el curs 2026-2027**, garantint un termini d'inscripció suficient i una comunicació directa, accessible i efectiva a **totes** les persones potencialment beneficiàries.

Aquesta nova convocatòria hauria de permetre que les persones que no van tenir coneixement de les convocatòries anteriors, o que no van poder inscriure-s'hi dins del termini per manca d'informació, no quedin definitivament excloses d'una oportunitat que el Departament ha creat precisament per donar resposta a aquesta situació.

Considerem que, quan una Administració crea una mesura extraordinària destinada a facilitar l'obtenció d'una titulació a un

col·lectiu específic, **el dret no queda garantit simplement amb la publicació per canals oficials de la informació**. Cal que les persones destinatàries puguin conèixer-la, comprendre-la i disposar d'un termini raonable per poder exercir-lo.

En aquest cas, la combinació d'un **col·lectiu molt específic, persones que ja no tenen vinculació amb el seu centre educatiu, un termini d'inscripció de només 12 dies i una informació amb contingut tècnic** fa necessari, al nostre entendre, que s'analitzi si l'Administració ha garantit realment l'accés efectiu a aquesta oportunitat.

Com ja hem desenvolupat en altres queixes, no tenir el títol d'ESO té conseqüències molt negatives per a les persones: significa no reconèixer de cap manera l'assoliment d'una etapa educativa molt important (i obligatòria), no tenir cap reconeixement de nivell de català i tenir menys oportunitats laborals.

Barcelona, 16 setembre 2026

LADD – L'associació en defensa dels drets de les persones amb discapacitat intel·lectual

NIF: G66548173

Contacte: Maite Ruiz | Presidenta | 629 75 28 87 | maiteruiz@ladd.cat